

TEHNIČKE PREPORUKE ZA
ODRŽAVANJE IZBORA U CILJU
EPIDEMIOLOŠKE ZAŠTITE
BIRAČA

AVGUST, 2020

Sadržaj

Opšte preporuke	3
Epidemiološke preporuke za rad Državne izborne komisije i opštinskih izbornih komisija	3
Obuka biračkih odbora	4
Uređenje i epidemiološka zaštita biračkog mjesta	4
Druge preporuke	4
Glasanje van biračkog mjesta – glasanje putem pisma	5
Glasanje u karantinu	5
Brojanje glasova	5
Komunikaciona kampanja	5

Opšte preporuke

Preporuke se izdaju u cilju zaštite zdravlja građana Crne Gore, odnosno svih učesnika izbornog procesa s obzirom na trenutnu situaciju u vezi sa epidemijom koronavirusne bolesti (COVID-19) u Crnoj Gori.

Preporuke se odnose kako na članove Državne izborne komisije, opštinskih izbornih komisija i biračkih odbora, tako i na birače, državne organe, organe lokalne samouprave, druge organe i organizacije koji su dužni da pružaju stručnu i tehničku pomoć organima za sprovođenje izbora.

Preporuke se odnose i na predstavnike posmatračkih misija, kao i na sva druga lica koja učestvuju u izbornom procesu i koja se mogu naći na dan izbora na biračkom mjestu.

U cilju prevencije i suzbijanja daljeg obolijevanja izazvanog novim koronavirusom, poseban značaj imaju opšte mjere i preporuke koje je bitno na vrijeme predočiti biračima, kao i članovima biračkih odbora.

Sve preporuke predstavljene u ovom dokumentu moraju biti jasno i vidno istaknute na svim biračkim mjestima a prije svega:

1. Obavezna dezinfekcija ruku prije ulaska na biračko mjesto i tokom procesa glasanja u skladu sa ovim preporukama;
2. Obavezno nošenje maske na biračkom mjestu, osim prilikom utvrđivanja identiteta birača;
3. Držanje propisane fizičke distance prije, tokom i nakon boravka na biračkom mjestu u skladu sa opštom preporukom NKT-a o držanju fizičke distance.

Epidemiološke preporuke za rad Državne izborne komisije i opštinskih izbornih komisija

S obzirom na ključnu ulogu komisija za izborni proces, epidemiološka bezbjednost njihova članova je od izuzetnog značaja.

Zasijedanja komisija organizuju se u prostorijama čiji kapacitet sjedećih mjesta zadovoljava održavanje neophodne minimalne fizičke distance među članovima od 2 metra.

Prostorije osim što su prostrane treba da budu dobro osvijetljena i da imaju mogućnost prirodne ventilacije.

Dezinfekcija radnih površina sala treba da bude prije i nakon svake sjednice.

Nošenje maski je obavezno bez obzira na držanje distance.

Dezinfekcija ruku prilikom ulaska na sjednicu i izlaska sa sjednice je obavezna.

S obzirom da je funkcionisanje izbornog procesa u velikoj mjeri zasnovano na nesmetanom radu komisija od posebnog je značaja da se svi članovi pridržavaju preporuka za sprječavanje infekcije uvijek i svuda. Na taj način oni će zaštititi ne samo sopstveno zdravlje, zdravlje svojih porodica, već i zdravlje kolega iz Komisije i osigurati njen nesmetan rad.

Obuka biračkih odbora

Svi članovi biračkih odbora prilikom redovnih edukacija o svojim dužnostima prolaze i posebnu, epidemiološku obuku.

Obuka će se organizovati korišćenjem online platformi ili obezbjeđivanjem termina na televiziji. Obuci ne može prisustvovati više lica od broja lica koji je utvrđen važećom naredbom Ministarstva zdravlja Crne Gore, a koje su u toku trajanja obuke obavezne da nose maske i pridržavaju se mjera opšte prevencije.

Uređenje i epidemiološka zaštita biračkog mjesta

Biračko mjesto je neophodno organizovati i urediti na način kojim se rizik izlaganja virusu svodi na najmanju moguću mjeru.

Preporučuje se da biračka mjesta u epidemiološkom smislu budu spremna za glasanje najmanje jedan dan prije izbora, o čemu se lično, tokom obilaska biračkih mjesta, uvjeravaju članovi biračkog odbora.

Preporučuje se da biračka mjesta budu označena na način da pravac kretanja svakog birača i minimalna distanca od dva metra bude obezbijeđena:

- Ispred ulaska na biračko mjesto;
- Ispred stola na kojem se vrši identifikacija birača;

Preporučuje se držanje fizičke distance između članova biračkog odbora gdje god je to moguće.

Preporučuje se postavljanje alkoholnih gelova ili rastvora za dezinfekciju ruku na ulazu u biračko mjesto i na izlazu sa biračkog mjesta. Ova mjesta treba da budu jasno vidljiva i lako dostupna.

NAPOMENA: Dezinfekcija ruku vrši se prije i nakon glasanja.

Zaštitnu masku, lice koje je došlo da glasa kratkotrajno skida samo u cilju provjere identiteta, odnosno sprovođenja elektronske identifikacije birača (pri tome sva ostala lica u prostoriji nose maske) i zatim će je, nakon prethodne dezinfekcije ruku, ponovo vratiti na lice i obaviti glasanje sa maskom na licu. Svako biračko mjesto treba da posjeduje određenu količinu maski za slučaj da se pojavi građanin koji je došao da glasa, a koji nema masku.

Dezinfekcija ruku se vrši nakon što se maska vrati na lice. Ne smije se zaboraviti da važeće Naredbe Ministarstva zdravlja podrazumijevaju nošenje maski i na otvorenom prostoru čime se smanjuje mogućnost da birač dođe bez maske.

Red za ulazak na biračko mjesto poželjno je organizovati na način da postoji rastojanje od najmanje dva metra u skladu sa preporukama NKT.

Ukoliko birač prilikom ulaska na biračko mjesto odbije da dezinfikuje ruke, nakon njegovog glasanja obavlja se dezinfekcija prostora (glasačke kabine) koje je onakoristio. Dezinfekciju obavlja član biračkog odbora prebrisavanjem površina u kabini papirnim ubrusom natopljenim dezinficijensom.

Druge preporuke

Preporučuje se da biračko mjesto u kontinuitetu bude provjetravano, a da vrata i prozori ostaju što duže otvoreni.

Glasanje van biračkog mjesta – glasanje putem pisma

Biračima kojima je izrečena mjera samoizolacije omogućit će se glasanje putem pisma u skladu sa Zakonom o izboru odbornika i poslanika i Pravilima o glasanju putem pisma, uz poštovanje dodatnih mjera epidemiološke zaštite.

Članovi biračkog odbora koji posjećuju birača koji ne može pristupiti biračkom mjestu obavezno nose maske, rukavice i zaštitnu pokrivku za garderobu.

Članovi biračkog odbora koji posjećuju birača nose sa sobom dezinficijens za ruke, te dezinfikuju rukavice (kao što bi dezinfikovali ruke da nemaju rukavice) prije i poslije svake posjete biraču. Dezinficijensom se dezinfikuju i ruke birača prije i poslije glasanja.

Biračima kojima je izrečena mjera samoizolacije tokom glasanja se preporučuje nošenje maski.

Nakon što su omogućili glasanje biračima koji ne mogu pristupiti biračkom mjestu, članovi biračkog odbora po dolasku na biračko mjesto ulaze sa maskom, dezinfikuju ruke/rukavice i potom kovertu sa glasačkim listićem kao i sav drugi izborni materijal predaju predsjedniku biračkog odbora, skidaju rukavice sa ruku, odlažu ih u kantu za otpatke i dezinfikuju ruke. Po povratku na biračko mjesto, kesa sa korišćenim rukavicama se odlaže u kantu za otpatke.

Glasanje u karantinu

Lica koja su rješenjem zdravstveno sanitarne inspekcije stavljena u institucionalni karantin mogu da ostvare svoje biračko pravo ukoliko se objekat karantina nalazi na području opštine gdje birač ima prebivalište tj. gdje je upisan u birački spisak, a u skladu sa Zakonom o izboru odbornika i poslanika, Pravilima o glasanju putem pisma i primjenu epidemioloških preporuka.

Brojanje glasova

Preporučuje se da prije početka brojanja glasova površine na kojima se izvodi/vrši brojanje i biračka kutija budu detaljno očišćeni korišćenjem ubrusa natopljenim dezinficijensom.

Preporučuje se da prilikom svih aktivnosti vezanih za brojanje glasova svi učesnici procesa nose zaštitne maske i rukavice .

Komunikaciona kampanja

Preporučuje se da svi postupci i aktivnosti iz ovog dokumenta budu praćeni adekvatnom audio-vizuelnom kampanjom uključujući i društvene mreže kao i druge kanale komunikacija – audio, video, postere, bilbordi i slično.